

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยจะกล่าวถึง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้าง เครื่องมือวิจัย เกณฑ์ในการตอบแบบสอบถาม วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำ ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ในระหว่างปีการศึกษา 2540 - 2541 จำนวน 200 คน เมื่อส่งแบบสอบถามไปแล้ว ได้รับกลับคืนเป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 170 คน (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข)

#### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่มีลักษณะการวัดตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยปรับปรุงจากแบบสอบถาม ของพงษ์ชัย คำเมรุ (2534, หน้า 95 -101) โดยใช้กรอบทฤษฎีปัจจัยของใจและปัจจัย สุขอนามัยของ เฮร์ซเบิร์ก (Herzberg) มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับลักษณะงานของครูแนะแนว โดยได้แบ่งเครื่องมือออกเป็น 2 ตอน คือ

**ตอนที่ 1** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

1. อายุ เพศ สถานภาพ วุฒิการศึกษา
2. อายุราชการ ประสบการณ์ในการทำงานแนะแนว เงินเดือน
3. จำนวนชั่วโมงที่ทำการสอนต่อสัปดาห์ จำนวนวิชาที่สอน จำนวนงานที่รับผิดชอบ นอกเหนือจากการเรียนการสอน
4. พันความรู้ทางการแนะแนว สาเหตุที่ต้องรับผิดชอบงานแนะแนว

**ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามประกอบข้อความ ที่ใช้วัดระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูแนะแนว จำนวน 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่มีลักษณะของการวัดตามวิธีการของ ลิเคอร์ท (Likert Scale) เนื้อหาของแบบสอบถามประกอบด้วย 10 องค์กรประกอบ คือ

1. ปัจจัยเชิงใจ มุ่งองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่
  - 1.1 องค์กรประกอบด้านความสำเร็จของงาน
  - 1.2 องค์กรประกอบด้านการยอมรับนับถือ
  - 1.3 องค์กรประกอบด้านลักษณะของงานที่ทำ
  - 1.4 องค์กรประกอบด้านความรับผิดชอบในการทำงาน
  - 1.5 องค์กรประกอบด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน
2. ปัจจัยสุขอนามัยหรือปัจจัยด้านอื่น มุ่งองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่
  - 2.1 องค์กรประกอบด้านนโยบายและการบริหารงาน
  - 2.2 องค์กรประกอบด้านการปกครองบังคับบัญชา
  - 2.3 องค์กรประกอบด้านสัมพันธภาพกับผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน
  - 2.4 องค์กรประกอบด้านสภาพการทำงาน
  - 2.5 องค์กรประกอบด้านเงินเดือนและความมั่นคง

เกณฑ์ในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ คือ

- |   |         |   |
|---|---------|---|
| 5 | หมายถึง | ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด<br>มีค่าคะแนนเท่ากับ 5 |
| 4 | หมายถึง | ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับมาก<br>มีค่าคะแนนเท่ากับ 4       |
| 3 | หมายถึง | ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง<br>มีค่าคะแนนเท่ากับ 3   |
| 2 | หมายถึง | ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับน้อย<br>มีค่าคะแนนเท่ากับ 2      |

1 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด  
มีค่าคะแนนเท่ากับ 1

สำหรับเกณฑ์ในการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูแนะแนวนั้น ใช้ระดับค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมแต่ละด้าน โดยผู้วิจัยถือว่าหากระดับค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจแต่ละด้านเป็นระดับเดียวกัน ถือว่ามีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

คอนท้ายของคำถามแต่ละข้อนั้นจะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในแต่ละปัจจัย เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลที่ได้

### วิธีสร้างเครื่องมือ

ในการดำเนินการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำแบบสอบถามของ พงษ์ชัย คำเมรุ (2534, หน้า 95 - 101) มาปรับปรุงใช้ โดยยึดกรอบทฤษฎีปัจจัยของใจ และปัจจัยสุขอนามัยของ เฟรดเดอริก เฮอร์ซเบิร์ก (Federick Herzberg) และในการปรับใช้แบบสอบถามดังกล่าวได้คำนึงถึงความสอดคล้องกับ ลักษณะการปฏิบัติงานของครูแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นสำคัญ

2. ตรวจสอบเนื้อหา ความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนลักษณะความสอดคล้องต่างๆ ของแบบสอบถาม ซึ่งได้ดำเนินการดังนี้

2.1 อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบและให้คำแนะนำในขั้นต้น

2.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาให้ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 1 ท่าน อาจารย์จากภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 2 ท่าน อาจารย์จากภาควิชาวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน อาจารย์แนะแนวจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 1 ท่าน ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 ท่าน ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ริม จำนวน 2 ท่านและครูผู้สอนอีกจำนวน 1 ท่าน พิจารณาตรวจสอบ

2.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) กับ

ครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ โดยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 100 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและตรวจความสมบูรณ์ได้ จำนวน 89 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89 แล้วนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่น .98

#### วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูแนะแนว ที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยทาง ไปรษณีย์และรับกลับโดยวิธีเดียวกัน บางโรงเรียนผู้วิจัยได้พบปะกับครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวโดยตรง เพื่อชี้แจงขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของงานวิจัย โดยแบบสอบถามที่ส่งไปมีจำนวนทั้งสิ้น 200 ฉบับ ได้รับกลับคืน 174 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป เมื่อตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับแล้ว ได้แบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 170 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85 ของแบบสอบถามที่ส่งไป จากนั้นได้นำแบบสอบถามที่ สมบูรณ์มาหาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

#### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS for Windows

#### การแปลความหมาย

การแปลความหมายระดับของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูแนะแนวในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ พิจารณาจากค่าเฉลี่ย ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (อ้างใน บุญส่ง นิลแก้ว, 2539, หน้า 146) ดังนี้

- ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.50 - 5.00 จัดอยู่ในระดับมีความพึงพอใจมากที่สุด
- ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50 - 4.49 จัดอยู่ในระดับมีความพึงพอใจมาก
- ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50 - 3.49 จัดอยู่ในระดับมีความพึงพอใจปานกลาง
- ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.50 - 2.49 จัดอยู่ในระดับมีความพึงพอใจน้อย
- ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 - 1.49 จัดอยู่ในระดับมีความพึงพอใจน้อยที่สุด